

Transcript Dassen over feminisme - STEM, HONEY #4

ML = Marie Lotte

NYD = Nydia

LD = Laurens Dassen

ML: Hallo Dag! Weet jij al wat je aantrekt als je straks met dat rode potlood in het stemhokje staat? Welkom bij: Stem Honey!

Introductietune

NYD: Een speciale bonusserie waarin we dat rode potlood nog nét niet je hand induwen.

ML: Of je hand grijpen en dat rode kruisje voor je zetten.

NYD: Wat we wél doen, is 6 lijsttrekkers het hemd van het lijf vragen over feminisme.

ML: Jazeker in een kwartier raggen we even het hele feminisme erdoorheen. Zo gepiept.

NYD: Mijn naam is Nydia

ML: En ik ben Marie Lotte

NYD: En eerder spraken we met Ploumen, Ouwehand en Kaag, en vandaag hebben we voor de verandering een man te gast.

ML: Het is Laurens Dassen van Volt.

NYD: Laurens Dassen, kom er maar in.

tussentune naar interview. Je hoort muziek, een fluitje en je hoort Marie Lotte en Nydia zingen: Stemmm, Honey!

ML: Te gast in onze digitale studio is vandaag: Laurens Dassen, lijsttrekker van Volt. Welkom!

NYD: Ik ga er meteen induiken met een knaller van een vraag, namelijk: ben jij een feminist?

LD: Ja, absoluut, er is nog heel veel te doen op gebied van gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen en alles wat daar tussenin zit. Ik ben blij dat we dat met Volt ook voorstaan en dat is ook één van de redenen waarom ik me ook zo inzet bij Volt.

NYD: Hoe definieer je feminisme?

LD: Op gebied van economische, politieke en sociale gelijkheid. Dus bijvoorbeeld de loonkloof die nog steeds bestaat, maar ook op gebied van onderdeel van politieke wereld zijn, de ondervetegenwoordiging van vrouwen op het gebied van wetenschappelijk onderzoek, maar ook op het gebied van leidinggevende posities in het bedrijfsleven, dus best wel breed van waar gestreden kan worden voor feminisme.

NYD: En ben je ook altijd al een feminist geweest? Of is dat later gegroeid?

LD: Dat is wel later gegroeid. Ik ben me daar niet altijd even bewust van geweest.

Ook nu bij Volt zit wordt ik me daar steeds bewuster van. Dat is denk ik wel een traject waar ik ook doorheen ga en ben gegaan. Ik ben me er ook bewuster van geworden dat wij als mannen en witte mannen daar ook onderdeel van kunnen zijn en een positieve rol in kunnen spelen om te zorgen dat we het echt naar de 21 eeuw trekken zodat we kunnen zorgen voor waardige gelijkheid is.

ML: Dus op de vraag, is feminisme in Nederland nog nodig, zeg jij...

LD: Ja, 100%. Mooi voorbeeld daarvan, we hebben zelf ook een podcast en daar spraken we laatst met Sophie van Gool. Zij is van Salaristijger en zij helpt dus ook vrouwen met het onderhandelen voor loon en voor salaris. Beelden die zij schetst is van: het is duidelijk nog niet zo, 6% het verschil nog is tussen mannen en vrouwen als je alle andere variabelen weg zou halen. Ik zou persoonlijk echt woest zijn als ik zou weten dat alle vrouwen in mijn organisatie waar ik zou werken 6% meer zouden verdienen dan ik. Dus ook als ik het er met mijn vriendin over heb dan hebben we het er ook steeds vaker over omdat ik me er ook steeds bewuster van ben en er dus ook aan haar vraag over hoe dat is. Er is nog veel meer wat nodig is waar we het net ook over hadden, van leidinggevende vrouwen in de politiek, maar ook andere sectoren, dus ik denk dat het een gemiste kans is voor onze samenleving dat ze daar zo weinig op inzetten. En daar is feminisme voor nodig. Dat komt niet vanzelf.

NYD: Nu noem je net de loonkloof als één van de grotere thema's binnen het feminisme, hebben jullie een concreet plan om zoiets aan te pakken?

LD: We hebben meerdere plannen natuurlijk binnen Volt om juist deze thematiek aan te pakken. Één die ik zelf heel goed vind en die ook belangrijk vind is wat ik net noemde van: bewustwording is heel belangrijk is dat we met Volt een minister van Emancipatie en Kansengelijkheid willen. Dus een minister die inderdaad, en ik denk dat dat een belangrijk signaal is dat in alle departementen maar ook binnen de overheid emancipatie en kansengelijkheid op de agenda komt te staan. Wat die minister doet is kijken naar doelgroepenonderzoek om te kijken van: welke barrières zitten er nu voor verschillende doelgroepen die niet goed genoeg meegenomen in de samenleving worden, maar ook voor departementaal beleid schrijven, dus dat in het beleid van de overheid gekeken wordt naar hoe raakt dit welke groep? Wat zijn de gevolgen voor de verschillende groepen van dit beleid en moeten we daar wat mee? Dus dat er in het beleid van de overheid er gekeken wordt van: hoe raakt dit welke groep? Wat zijn de gevolgen van dit beleid en moeten we daar iets mee?

Als je het bijvoorbeeld hebt over gratis kinderopvang, dan is dat natuurlijk en een positieve voor vrouwen en mannen, voor vrouwen omdat ze meer kansen krijgen om te gaan werken, ik geloof dat onderzoek is gedaan dat salaris van vrouwen sneller omhoog gaat, maar het is ook iets wat een positieve werking heeft op kinderen met een migratieachtergrond en een taalachterstand. Op deze manier krijgen ze de ruimte zich veel beter te ontwikkelen. Nou en juist op die manier naar al die verschillende doelgroepen kijken, dat is wat die minister moet gaan doen en ik denk dat daar bewustwording een hele belangrijke bij is.

ML: Nou bestaat Volt nog niet zo lang maar ik ga de vraag toch eventjes stellen: hoe ging jouw partij eerder de feminist in?

LD: Nou ik denk, Volt is natuurlijk een politieke startup, het is ontstaan, als trigger, was de Brexit eigenlijk, en er was in het begin heel veel focus op de grensoverschrijdende thema's zoals klimaat, migratie, democratie in alle EU landen, maar daarin was er nog minder aandacht voor inclusiviteit, diversiteit, ook binnen de Voltorganisatie zelf. Dus toen we daar veel meer bewust van waren, zijn we er ook veel actiever mee aan de slag gegaan. Een van de dingen die we zelf hebben geconstateerd, van als we dit een belangrijk thema vinden (en dat vinden we), dan moeten we dat intern ook oplossen en aanpakken. Dus wat we bijvoorbeeld doen is dat alle posities door zowel een man als een vrouw worden ingevuld. Dus we hebben co-voorzitterschappen van een man en een vrouw, ook bij de stedenteams en ook bij de kandidatenlijst hebben we variëteit op de lijst, dus evenveel mannen als vrouwen omdat als je dat wil veranderen, moet je ook zorgen dat intern aanpakt. Daar zijn we de feminist mee ingegaan. Daar hebben we van geleerd en daar hebben we gelukkig ook actie op ondernomen.

NYD: Ik ga misschien een beetje een flauwe vraag stellen, maar wij kregen een mail over Volt, dat jullie ook een gedeeld lijsttrekkerschap hebben, dus zowel een man als een vrouw en toen gingen we op de website kijken en toen zagen we toch jouw naam op nummer één staat en dus niet een vrouw. Terwijl je net zegt: inclusiviteit is belangrijk en meer vrouwen in de politiek. Stel jullie krijgen een zetel, wat jullie gegund is natuurlijk, dan is het wel weer die man (!)

LD: Inderdaad ik sta op één, dat is zo gekozen, maar naast mij staat de fantastische vrouw Nilüfer Gündoğan en ik weet zeker dat we er met z'n tweeën ingaan. Wat het mooie is van bijvoorbeeld Duitsland, daar heb je een *Spitzenkandidat* en een *Spitzenkandidatin*. Dat is ook hoe we dat hier in Nederland zien. En ja, het zou mooi

zijn als dat op een andere manier ingericht zou worden maar daar moeten we nog kijken hoe we dat zouden kunnen doen. Ik ben er van overtuigd dat we met Volt nog veel vrouwelijke lijsttrekkers zullen gaan krijgen en ik denk dat dat heel goed is.

NYD: Dan is het natuurlijk heel lang zo geweest (en nog steeds zo) dat er vooral witte mannen beslissingen maken over grote dingen die voor heel het land opgaan, dus niet alleen witte mannen, hoe gaan jullie ervoor zorgen dat ook andere stemmen gehoord worden en meegenomen in het maken van beslissingen?

LD: Ik denk dat dat een beetje aansluit bij wat ik net zei, hoe je als organisatie start, en de variëteit op de lijst moet zorgen dat mensen daar onderdeel van zijn. Zelfs bij een nieuwe bewuste partij zijn we er ons af en toe nog wel bewust van dat we inclusiviteit, dat we daar continu mee bezig moeten zijn want ook binnen volt kunnen we nog wel inclusiever zijn. We moeten daar ook actief en inclusief klimaat voor creëren, niet alleen voor vrouwen maar ook voor mensen met een andere cultuur, mensen met een beperking, mensen uit de LHBTI-gemeenschap, maar ook regionale en intergenerationele diversiteit is daar heel belangrijk bij. Dat doen wij intern, door het organiseren van inclusiviteitsworkshop, kandidaten hebben dat allemaal gehad maar ook het bestuur en daarnaast denk ik ook door te zorgen dat bij de samenleving we dat meer doen, is één van de dingen die we hebben is burgerparticipatie en burgerfora. Om te zorgen dat je mensen zoveel mogelijk betreft bij de ontwikkeling van beleid. Bij tot stand komen van beleid van volt zijn we door het hele land gegaan om met zoveel mogelijk mensen te spreken. Ik denk dat we dat dus ook willen doen dus ook als we dadelijk in de tweede kamer zitten.

Sponsortune

NYD: We komen even tussendoor om onze sponsor in de sunshine te zetten!

ML: Het is uitgeverij Blossom Books die deze serie mogelijk maakte.

NYD: En om iets specifiek te zijn, het boek 'Waarom je niet zomaar moet stemmen waar je ouders op stemmen' geschreven door Titia Hoogendoorn in samenwerking met Nienke Schuitemaker.

ML: Met dit boekje heb je de complete basis in handen van de Nederlandse politiek.

NYD: Wat verdomde handig is als je gaat stemmen - wat jij dus gaat doen ergens om en nabij 17 maart!

ML: En Titia zou Titia niet zijn als ze de politiek niet hilarisch had gemaakt.

NYD: Die meid heeft talent, want nooit eerder lag ik onder de tafel van het lachen door een boek over nota bene de politiek.

ML: Voor maar 8,99 weet jij waarom je niet zomaar moet stemmen waar je ouders op stemmen. En da's geen geld om een beetje te weten hoe de politieke wereld in elkaar steekt, zonder in slaap te vallen.

NYD: Hup, naar [libris.nl](https://www.libris.nl) dus, waar je 'Waarom je niet zomaar moet stemmen waar je ouders op stemmen' kunt bestellen bij je lokale boekhandel.

ML: Ha! Hahahaha. Oh sorry, was even verloren geraakt in Titia's boek.

Sponsortune

ML: Nou hebben wij een hoop *Honingballen*, zo noemen we onze luisteraars die allemaal aan het bedenken zijn op wie ze gaan stemmen, dus dan stellen we je bij deze de vraag, dan mag je ze nog even flink overhalen, waarom zou elke feminist op juist jouw partij moeten stemmen?

LD: Ik denk voor hetgeen wat we net besproken hebben. Voor één van de kernwaarden van Volt, hebben we met heel Europa ingestemd is inclusiviteit. Daar maken we ons in heel Europa hard voor, dus ook de abortuswet in Polen die ontzettend hard onder druk staat daar maken we ons in heel Europa hard voor. Ook

hier in Nederland. Dat hebben we ook in ons verkiezingsprogramma hebben we daar beleid voor staan dat die betuttelende 5 dagen uit het wetboek van strafrecht gaat. Maar ik denk dat het allerbelangrijkste is dat Volt een inclusieve partij is waar, mooi voorbeeld van minister van Emancipatie en Kansengelijkheid bij zit en ik denk dat heel veel mensen dat aanspreekt. Er is nog heel veel te doen, ook binnen Volt. We hebben een inclusiviteitsgroep in het leven geroepen om te zorgen dat we die versnelling extra kunnen maken, zowel intern als ook zorgen dat we daar goed beleid voor hebben. Ik denk dat dat een hele mooie reden is om voor mensen om op Volt te stemmen.

NYD: Dan komen we bij de keuzevragen, die je kort mag toelichten als je wil.

Nummer één:

Liever inzetten op mannen en vrouwen beide fulltime werken of mannen en vrouwen parttime werken?

LD: Ik zou zeggen: zelf kiezen. gelijke kansen begint bij gelijke beloning, gelijke belasting en dus ook in de zorgtaken zowel binnen als buitenshuis. Dat begint wat we ook in ons verkiezingsprogramma hebben bij gelijke en langdurig zorgverlof voor ouders. Als een kind geboren wordt dan is het belangrijk dat de man de ruimte heeft om de emotionele band met het kind op te bouwen. ook daaruit blijkt uit onderzoek dat het aan de ene kant goed is voor de relatie met het kind maar ook voor de kansen voor de vrouw en ook uiteindelijk voor het gedrag van het kind op latere leeftijd. Omdat een vaderfiguur die dichter bij huis is, dus ik denk dat zelf kiezen in deze.

ML: Nou heb je hem eigenlijk al beantwoord maar ik ga hem toch stellen:

Geboorteverlof gelijk trekken voor alle ouders ja of nee?

LD: Ja, zoals ik al zei, de kansen die dat biedt moeten we aangrijpen en dat begint met goed voorbeeldgedrag in het gezin waar kinderen opgroeien. Dat begint bij de start van de geboorte en we zien in andere landen zoals Zweden dat dat hartstikke goede resultaten oplevert en goed is voor de ontwikkeling van het kind.

NYD: Deze heb je ook al beantwoord maar ik ga hem toch vragen:

5 dagen verplichte bedenktijd bij abortus ja /nee?

LD: Nee.

NYD: Je noemde net het woord 'betuttelen', kun je iets meer toelichten over waarom je zegt: geen bedenktijd?

LD: Het lijkt alsof vrouwen niet goed al hebben nagedacht over de keuze die ze maken. Dat klinkt betuttelend als je naar huis wordt gestuurd omdat je dan weer 5 dagen moeten gaan nadenken over de keuze die je hal gemaakt hebt. Volgens mij is iemand die door dat proces gaat, die maakt een hele bewuste keuze, dan wil je niet naar huis gestuurd worden. met het verhaal van ga er eerst maar even goed over nadenken. En ik geloof trouwens ook dat voor heel veel vrouwen iets is waarvan ik ook denk dat het ouderwets is en laten we dat zo snel mogelijk afschaffen.

ML: Boerkaverbod de deur uit ja of nee?

LD: Ja. Hele idiote wet. We moeten zorgen dat we een inclusieve samenleving hebben en daarin is volt ook voor religieuze vrijheid en zelfbeschikking. Mensen moeten zelf kunnen bepalen hoe ze hun religie uiten. Dus een boerkaverbod moet zo snel mogelijk de deur uit.

NYD: Nederland heeft een racismeprobleem, ja of nee?

LD: Ja ik ben bang van wel. Ik denk inderdaad dat er nog steeds alledaags racisme is. Ik weet het wel zeker je hebt institutioneel racisme, bij de toeslagenaffaire hebben we dat gezien, etnische profilering, mooi voorbeeld daarbij is wat we bespraken in onze podcast met Linda Nooitmeer, zij is van het nationaal instituut Nederlands Slavernijverleden en Erfenis en wat zij zei is mij heel erg bijgebleven: je moet ook samen het leven begrijpen en erkennen om ook de toekomst weer goed vorm te kunnen geven. Ik denk dat dat heel belangrijk is en dat daar te weinig aandacht voor is.

ML: Liever regelgeving inzetten om gelijkwaardigheid voor elkaar te krijgen of liever de verantwoordelijkheid bij de maatschappij zelf leggen?

LD: Ik denk dat het nog noodzakelijk is om regelgeving in te zetten om die gelijkwaardigheid voor elkaar te krijgen. Ik geloof dat als we op deze manier doorgaan we nog tientallen jaren bezig zijn om dat voor elkaar te krijgen dus laten we alsjeblieft dat versnellen en daarom zijn we ook met Volt vóór die quota omdat het nog nodig is om vrouwen op de juiste posities te krijgen. Er is veel te winnen om vrouwen onderdeel te laten maken van die leidinggevende rol in het bedrijfsleven, de politiek en de wetenschap en dat is waar de besluiten worden genomen. We zijn ervoor om dat zo snel mogelijk te versnellen en dan via een regelgeving.

NYD: Dankjewel we zijn er alweer doorheen. (**LD:** Oh echt?) Dank je wel voor het aanschuiven en heel veel succes tijdens de verkiezingen zometeen.

LD: Dankjewel, leuk om hier te zijn!

NYD & **ML**: Zet 'm op.

Outro tune

ML Dit was m weer

NYD: leuk en thanks dat je luisterde

ML: Veel dank aan de lijsttrekker, you know who you are...

NYD: Bedankt Daniël vd Poppe voor al het editoverwerk, Lucas de Gier voor de muziek en Liesbeth Smith voor onze website, damnhoney.nl.

ML: En bedankt @internetpresident het is een schande dat jij ons werk moet doen, het patent op 'stemhoney', dat blijft natuurlijk helemaal van jou.

NYD (fluisterend): Vergeet niet te stemmen...

ML: STEMMEN

NYD: Stemmennnnn Stem stem stem....